

Deniyor ki, kader bahsinde Bediüzzaman Eşari'ye göre izahlar yapmış. Maturidi'lik açısından bakmamış mıdır? Nasıl anlamamız lazımdır?

Hak olan Ehl-i sünnet dairesinde amelde **Hanefi, Maliki, Şafi** ve **Hanbeli** olmak üzere dört; itikat ve akaidde ise **Maturudilik** ve **Eşarilik** olmak üzere iki mezhep vardır. Ameli mezhepler arasındaki ihtilaf hakiki iken, itikattaki mezhepler arasındaki ihtilaf ekseri olarak lafzidir.

İtakada dair mezheplerin ihtilafları genelde Kur'an ve Sünnetin basit ve teferruata ait konularındaki anlayış farklılıklarından ileri gelmiştir. Bu sebeple aralarında ciddi bir fark yoktur. İmam Pezdeviye göre İmam Maturudi ile İmam Eşari arasında hakiki anlamda hiçbir fark yoktur, ihtilaflar tamamen lafzidir.

Mesela İmam-ı Maturudi mukadderata kader, onun tatbikine de kaza derken; İmam Eşari mukaddereta kaza, tatbikine de kader demiştir. Yine İmam Maturudi yaratma işine tekvin sıfatı derken, İmam Eşari yaratma işine kudretin bir işlevidir demiş vs... Hasılı hak olan her iki mezhep arasında ciddi ve hakiki bir ihtilaf yoktur. Hakiki ihtilaf da basit ve önemsiz konular üstündedir. Mesela, Nuh Tufanı bir bölgede mi yoksa bütün dünyada mı oldu meselesi gibi teferruat konularda hakiki anlamda ihtilaf olmuştur.

Risale-i Nurlar böyle basit ve teferruat konularına girmediği için, hangi hak mezhebe daha yakındır diye bir hüküm vermemiz pek mümkün değildir. Ama Üstad Hazretleri amelde Şafi mezhebinden olmasından dolayı, itikatta da Eşari sayılır. Zira Şafi mezhebinin itikattaki imamı İmam-ı Eşaridir. Amelde Hanefi olanlar itikatta da Maturudi mezhebindedir. Sonuçta her ikisi de hak mezheptir.

Özet olarak, İmam-ı Maturidi ile Üstad Hazretlerinin fikri arasında herhangi bir ayrılık ya da farklılık zaten yoktur. Ehl-i sünnetin büyük imamları ekseri olarak hak olan itikat imamları arasındaki itikadi farkları hakiki fark olarak değil, lafzi fark olarak değerlendirmişler. Bu fikre binaen itikat açısından bütün ümmet bir ve beraberdir diyebiliriz.